

Здравей, скъпи мой братко, скъпа моя сестро!

Моля се да си добре. Моля се да имаш мир и утеха. Моля се да бъдеш личност, която постоянно се развива, да бъдеш старателен, тоест да се грижиш за душата си, и да молиш Бог да ти даде този дар. Веднъж един човек ми каза, че така се моли за собствената си душа: „Да напредна“. „Това моля Бога – сподели той – да напредна. Да минават дните и да правя крачки напред.“ Както се казва в една молитва от светата Литургия, Бог да ни дари преуспяване в живота, във вярата и в духовното благоразумие. Да напреднем, да станем зрели, да обработим душата си. Да бъдем спокойни и доволни, тихи хора, свършени, завършени личности. Да стигнем до това, което се казва в Священото Писание, *„до състояние на мъж свършен, до пълната възраст на Христовото съвършенство*” [Еф. 4:13.].

Това е трудно. Нека ви кажа с един отрицателен пример какво означава да не бъдеш такъв човек, такава развита и уравновесена личност. Колко пъти се радваме, когато някой ни каже добра дума, колко пъти искаме да чуем някоя хубава дума от друг човек! Колко пъти не ни удовлетворява компанията на другите, защото не понасяме своята собствена компания, тоест компанията на собственото си аз! Не можем да седим сами, не можем да намерим покой в себе си и постоянно търсим утвърждаване чрез другите. Обхваща ни тази трайна несигурност, това желание другите да ни придават ценност: аз съм ценен, ако ми се усмихнеш, ценен съм, ако ме заговориш, ценен съм, ако ме вземеш в своята компания, но ако не го направиш, не съм ценен. Христос иска да преодолеем това и да стигнем дотам да живеем пълнотата на завършената личност.

Не знам дали сред многото неща, за които мислиш, си мислил за това като цел на живота. С други думи, в даден момент да чувстваш такъв покой в себе си, че да бъдеш сам вкъщи, да се разхождаш по улиците на града си, да гледаш, да речем, витрините, да разглеждаш магазините, да влезеш в някоя библиотека, да отидеш някъде сам и да не

чувстваш самота. Да отидеш някъде, където няма хора, и да бъдеш щастлив, да чувстваш, че имаш компания, компанията на своето аз. Обаче не като нарцисизъм, не като някакво занимание със себе си, смятайки се за много важен и нямаш нужда от никой друг, не така презрително и егоистично спрямо другите, а като пълнота. Чувствам пълнота в себе си. Не придобивам ценността си от другите. Моята ценност е много голяма, тъй като имам Божия печат върху себе си, тъй като в мене съществува Неговият образ, Неговата благодат, душата, която Той ми е дарил, Неговото дихание. Именно това ми придава ценност, а не какво другите ще ми кажат, т.е. ако те ме наругаят, аз съм едно нищо, а ако ме възнесат до небето, имам някаква ценност.

Не. Ценен си! Ценен си, тъй като си Божие творение, Божие създание; тъй като Бог те обича и цялото небе се интересува от тебе, обича те, грижи се за тебе и те прави значим. Дори никой днес да не ти се обади по телефона, никой да не те заговори, ти имаш страхотна динамика в себе си, имаш ценност. Ти си личност. Творение, подобно на тебе, не съществува по цялата земя. Не съществува никой и никоя като тебе, с твоите черти, с твоите дарби, с твоите проблеми, с твоите странности, своеобразие, с твоя характер. Ти си този, който си! Ти си тази, която си! И си ценна! И си ценен! И Христос те обича, уважава те и иска да те укрепи.

Какви думи: „Укрепи душата си“. Да имаш лична връзка с Христос. Повтарям: да намериш златното сечение. Личната връзка, която не те изолира от общността на твоите братя, например от вярващите в твоята енория, от беседата, на която ходиш, от някакво събиране, където отиваш заедно с другите вярващи. Няма да се изолираш, но и когато отиваш там, не трябва да го правиш, за да придобиеш ценност. Не черпиш своята ценност от такива неща. Ти имаш собствена ценност! Дори да си болен и да си прикован на легло или на количка, да не можеш да се движиш и да си на системи, ти си ценен! Нищо, че никой не ти отдава значение...

Лесно е да се каже и да се слуша, но е велико тогава, когато извира от тебе и когато го разбираш. Това са трудни неща. В Евангелието има няколко личности, за които се убеждавам, че са били със силна душа, когато чета как са се държали в отделни случаи, как са постъпили, как са говорили на Христос, как са живели. „Ще отида да намеря Бога и да имам връзка с Него. Без значение какво ще правят другите. Не ме интересува как хората ще погледнат на мене, какво ще кажат за мене. Имам силна душа. Имам вяра в себе си, че мога да се приближа до моя Бог.“

Макар че пак Бог дарява това. Но аз все пак не съм сломен, безволев човек, без собствена динамика, не чакам другите да ме подтикват постоянно напред.

Сещам се например за жената, която страдала от кръвотечение. Когато Христос отишъл да извърши някакво чудо, тя застанала на пътя Му и станало второ чудо, станали и други чудеса, повечето от които не са ни известни, но за някои от тях пише в Евангелието. Паралелни чудеса! Поредица от чудеса, случващи се едно след друго!

Иаир казва на Христос: „Дойди да изцериш дъщеря ми, моля Те, защото умира!” и Христос му отговаря: „Ще дойда. Да вървим у вас”. По пътя голямо множество притискало Господа. Сред хората била и една жена, която не молела апостолите да ѝ ходатайстват (това имам предвид под „силна душа”): „Ще отида да намеря Бога. Директно Бога ще намеря. Няма да моля хората, няма да прося от хора, няма да завися от тях”.

Няма да завися от никого, няма да си създавам идоли, защото целта ми е именно да нямам идол, а да намеря Бога, Който не е идол. Той е над всички идоли. Ако по пътя ми към Бога използвам хората като мои идоли и ги обожествявам, очаквайки от тях повече от това, което могат да ми дадат, тогава ще се проваля.

„Ще отида сама.” Тази жена трябва да е имала много спокойна душа. Може от тялото ѝ да е текла кръв и години наред да е страдала, може да е пръснала всичките си пари по лекари и нищо друго в живота си да не е видяла, но мисля, че душата ѝ е била здрава. Така смятам. Тя била много хубава жена. Смела душа.

Тя отива и докосва Господа, не Самия Господ, не пресветите Му нозе, а Неговата дреха, и усеща как излиза сила от Тялото Му, оздравява и кръвотечението ѝ спира. Почувствал, че от Него излиза сила, Христос се обръща към народа и пита кой се е допрял до Него, а апостолите се изненадват: „Защо се учудваш? Толкова народ има около Тебе, толкова хора Те притискат. Ти какво почувства?”. Христос им отговаря: „Въпреки че много хора Ме притискат, един човек взе от Мене нещо друго, което вие останалите не взехте. Всички сте до Мене, но не привличате към себе си това, което мога да ви дам. Аз съм до вас, но вие не вземате това, което имам”.

Тази жена взела от Христос, а другите – не. И защо е взела? Мисля, че защото имала смелост, имала красива душа, която стигнала далеч. Докато нейното тяло било приведено и докосвало дрехата на Господа, Неговия хитон, който се влачел по земята,

душата ѝ била изправена и видяла излекуването.

Ние винаги искаме някой друг да ни ходатайства, винаги зависим от това какво ще кажат другите, търсим някакво средство, някакъв посредник. Не знам дали това ти се случва често. Внимавай и когато поставяш някой светец като посредник. Трябва да осъзнаваш как го поставяш като посредник – не го обожествяваш, не правиш идол от него, не го боготвориш, не го поставяш над Бога, но го молиш да те отведе до Христос, за да укрепи душата ти и да не бъдеш постоянно прикован към такива зависимости. Внимавай на кого се възхищаваш. Внимавай на кои се възхищаваш и доколко, да не би това възхищение накрая да се превърне в някаква форма на идолизация. Накрая това ще те измъчи, ще те разочарова, ще те нарани. Защото хората се нараняват взаимно.

Случва се. Казваш: „Този е страшен! Онзи е страшен!”, възхищаваш се на проповедници, на свещеници, възхищаваш се на хора. „Лошо ли е, ще каже някой, да се възхищаваш?” Не е лошо човек да се възхищава, да се вдъхновява, да се укрепи, да се окуражи. Да. Но докъде? Докъде?

Аз ти посочвам с ръка гората на рая, посочвам ти с ръка Бога, а ти гледаш ръката и се впечатляваш. Впечатляваш се от устата на някого, докато говори за Бога, а целта ти е да отидеш при Него, защото тази уста е земна пръст. И пръстта може да говори за Бога, но ако не отидеш при Бога, а останеш в пръстта, и ти ще станеш пръст. В даден момент ще се разочароваш, няма да напреднеш духовно.

Не хората ни помагат. Не хората ни спасяват. Вземи решение – откъсни се от тях, укрепи душата си и придобий лична връзка с Бога. Остави хората да ти дадат това, което имат, но не искай повече, не искай това, което нямат, и в същото време обичай всички. Но вече ще ги обичаш по правилен начин. Ще ги обичаш, ще им състрадаваш, ще бъдеш заедно с тях, няма да се изолираш, но ще знаеш, че няма какво повече да вземеш от тях. „Моят Бог съществува. Него търся.”

И в този час, в който Христос извършил първото чудо с тази жена, която, както пише, „разтреперана” признала, че тя Го е докоснала и затова е почувствал как е излязла сила от Него, в този час, когато чудото става и всички се впечатляват, отново идва нещо, което разклаща доверието на човека в Бога.

Мисля, че и в моя, и в твоя живот постоянно присъства тази нестабилност. Имаш вярата като пълнота, като динамика, като усещане за вътрешна самодостатъчност, смирена, божествена самодостатъчност, но сетне отново идва нещо, което те разколебава, и си казваш: „Ама какво става тук отново? Пак проблем? В крайна сметка, Боже, ще ме спасиш ли, или не? В крайна сметка съществува ли, или не? В крайна сметка обичаш ли ме, или не? Желаяш ми доброто или искаш да изпитвам болка?“.

В този час, когато Христос извършва чудото, идва някой и казва на Иаир: *„Дъщеря ти умря; не прави труд на Учителя*

”. „Напразен е трудът, не смогнахте.” И Христос тозчас се обръща към Иаир, тозчас, това движение било мигновено: „

Не бой се, само вярвай

”

[

Лук. 8:41–56.

]

. „Не се страхувай. Не се страхувай. Не слушай какво ти говорят другите.”

Видя ли? Отново другите. Затова ти казвам: не търси подкрепа от хора. Същите тези хора, които току-що са видели чудото и се предполага, че ще те заведат при Христос и ще ти кажат: „Той е страшен!”, след това ще те разочароват и ще те разколебаят. Допри се до хората, докосни ги, но не се хващай за тях, не се прилепвай към тях, защото, ако паднат, ще паднеш и ти.

– Не се бой, само вярвай!

– Ама...

– Няма „ама”. Ти Мене гледай! Ти, Иаире, Мене гледай! Нима не искаш от Мене да излекувам детето ти? Не Ми ли се доверяваш? Не Ме ли зовеш?

– Да, но наоколо има толкова народ...

– Живей, без да гледаш хората! Живей сред хората с очи, приковани в Мене.

Те отишли в дома на Иаир и станало, както знаеш, чудото с възкресяването на дъщеря му, напук на безнадеждността, която щяла да обхване душата на този човек, и с право, естествено. Защото сега говорим за тези неща и правим тълкувания и обяснения, но ако ти се случи някой да ти каже: „Детето ти умря“, ще бъде много трудно да кажеш: „Добре, не пречи, че е умряло. След като Христос е до мене, всичко ще се промени!“. Казваме го на теория, но на практика е много трудно душата ни да издържи тези часове на изкушение, в които вярата ни минава през страшна пещ, часове, в които нашата любов към Господа ще бъде проверена чрез големи промеждия и изпитания.

„Там те искам.“ – „Там искам да бъда!“ Сега мислиш, че си готов за мъченичество. Чуваш нещо и казваш: „Сега имам силна душа“. Ама сега нямаш проблем. В изпитанието се разколебава душата, там се огъват коленете, там се чувстваш като птичките през зимата, които треперят и няма къде да застанат. И те обхваща неимоверна несигурност, обхваща те паника. Чувстваш, че губиш почва под краката си. Не знаеш накъде да се обърнеш, на кого да кажеш „Помощ!“. На Бога? „Ама кой Бог, казваш си, след като Той ме разочарова в този момент. Той, Който преди малко беше моя надежда, сега отново става моя горчивина, моя мъка. Той отново става Този, Който в крайна сметка не разбирам какво иска – да ме спаси или да ме измъчи?“

И така чрез тези удари, чрез това изпитание душата ти съзрява, възраства, обогатява се, облагородява се, укрепва, усъвършенства се, освещава се – всички тези неща, които Свещеното Писание споменава, всички тези неща, които живееш в душата си, когато се съгласяваш да се отдадеш с доверие на Този, Който иска да те направи силен и силна.

Това упражнение, което Христос ти дава много пъти, е много трудно. Когато обаче учител даде на своя ученик трудно упражнение, това означава, че има доверие в него и смята, че е достоен да го реши. „Смятам, че си способен да решиш това упражнение. И ако не си способен, ще станеш. Не можеш постоянно да решаваш $1 + 1 = 2$ и $2 + 2 = 4$. Трябва да се научиш и да степенуваш на втора и на трета степен, трябва да решаваш и по-трудни проблеми. Смятам, че си достоен и способен. Когато те затруднявам, не те подценявам, но искам да укрепнеш.“

Това е тайната. Когато я проумеем, ще се отдадем. Въпреки че този процес ни кара да изпитваме болка, въпреки че ни кара да се изпотяваме, той ни води до много бляскав

резултат. Може би не веднага, но не след дълго ще разбереш това. Ще го видят и твоите близки, хората ще видят, че си личност, че вече можеш да помогнеш. Твоето слово намира отзвук и докосва душата на другия, защото е слово на завършен човек, на човек със силна душа.

Представи си някого, който е претърпял в живота си болести, гонения, несправедливи клевети, иронии, претърпял е големи неправди; или друг, чийто дом са ограбили и е минал през голямо премеждие, починал е негов много скъп близък, разделил се е със скъпи за него хора – такъв човек след това има силна душа. Вече не се прилепва лесно към хората, защото е разбрал относителността на човешките неща. И въпреки това той ги обича много повече, защото състрадава на всички. Придобива тази дума като опит, като душевно качество. Чувал ли си тази дума? Състрадание. Изпиталите болка хора след това стават най-състрадателни. Те състрадат на другите, защото, след като сами са изпитали болка, разбират другите. И макар че ги разбират и обичат, не се прилепват към тях, не ги интересува мнението на хората, не ги интересува. Преодолели са това. В пещта на изпитанието, през която са преминали, всичко това се счита за второстепенно, незначително, безсмислено, глупост, наречи го, както искаш.

Веднъж при мене дойде един човек, който беше прекарал онкологично заболяване, правил химиотерапии, преодолял проблема си и се излекувал. Оплака ми се, че сега няма толкова време да четеш духовни книги и има много работа. Казах му: „Какво да четеш сега? Ти си усвоил всички съчинения. Усвоил си всички съчинения на св. Йоан Златоуст. Това, което пише в Патерика, за болката, за търпението, за молитвата, за издръжливостта и т.н., ти си го преживял. Ти си превърнал светоотеческото богословие и житията на светиите в дело. Превърнал си ги в дело в своя живот, защото си се съгласил да бъдеш съработник на Бога чрез уроците, които Той ти е дал в живота”.

В противен случай би трябвало да кажем, че всеки, който страда, е станал свят. Но не е така, не всеки става светец. Всички страдат, но не всички стават светци. Защото някои се противят, негодуват, не искат да научат урока, който Бог им дава чрез изпитанието, чрез премеждието, и живеят в своя свят, настояват на своето, не искат да станат зрели. Но ако някой стане съработник, той става страхотна личност. Завършен човек.

Ето какво ми каза веднъж един човек: „Когато мислиш за това какъв си бил в миналото, не трябва да се харесваш толкова много. Трябва да чувстваш, че постоянно се променяш, че постоянно нещо старо умира в тебе и идва нещо ново”. Да станеш различен човек. Да придобиеш нов ум, нови очи, ново възприятие за живота. Нещо старо да умира в тебе и нещо ново да възкръсва. С други думи, нека ти го кажа по този начин, ако са минали

Укрепи душата си - част 1

Написано от Архим. Андреас Конанос
Четвъртък, 09 Юни 2016 15:40

няколко години, през които си бил близо до Бога, обичал си Го, молил си се, подвизавал си се, полагал си усилия, тогава е логично да бъдеш по-различен за някого, който те е слушал да говориш преди години и те вижда сега. Той вижда нови елементи посредством тези болка, зрялост, борба, промяна, които Христос внася в твоя живот. Не се ли казва: „десницата на Всевишния се е изменила”[Пс. 76:11.]? Ти промени ли се? Преобрази ли се? Позволи ли на тази десница на Всевишния, тоест дясната ръка, добрата ръка, най-изкусната, най-умелата ръка на Всевишния Бог, да извае от тебе красива личност?

Следва...

Превод от гръцки: Константин Константинов{jcomments off}